

**UCHWAŁA NR 754/XLIII/21
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 30 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węgliniec
na lata 2022-2023**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.) oraz art. 10 ust.1 ust. 2a i 2b oraz ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2022-2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węgliniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Wawrzynek

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii w oparciu o gminny program przeciwdziałania narkomanii. W związku z zakończeniem okresu obowiązywania dotychczasowego Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2019-2020 został opracowany nowy program na lata 2022-2023. Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2022-2023 jest uzasadnione.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA GMINY I MIASTA
WĘGLINIEC NA LATA 2022-2023**

WĘGLINIEC 2021

Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 określa strategię działań w zakresie profilaktyki uzależnień i zmniejszania szkód wynikających z zażywania narkotyków. Przeciwdziałanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050), która zobowiązuje samorządy do kreowania lokalnej polityki w zakresie walki z narkomanią.

Zażywanie narkotyków jest jednym z najpoważniejszych problemów społecznych XXI wieku, oddziałuje na samego uzależnionego, niszcząc jego zdrowie ale także w szerszym ujęciu na jego rodzinę, w rezultacie na całe społeczeństwo. Zjawisko narkomanii pociąga za sobą różne konsekwencje, wśród których najdotkliwsze są szkody zdrowotne, m.in.: zatrucia organizmu, infekcje, depresja. Szybkie tempo życia, postęp technologiczny i wzrost konsumpcji są również przyczyną uzależnienia od dopalaczy i innych środków zastępczych. Pomoc osobom uzależnionym nie może więc ograniczać się do bezpośredniego działania z osobą uzależnioną, ale ma zmniejszać negatywne skutki uzależnień dla całego społeczeństwa. Stąd też szczególnie wyeksponowana w Programie została działalność edukacyjna, której celem ma być uświadomienie młodym mieszkańcom gminy, jak szkodliwe są używki oraz wykształcenie w nich właściwych postaw społecznych. Niezmiennie istotne jest również wzmacnianie pozycji rodziny poprzez działania edukacyjne i realizację przedsięwzięć profilaktycznych, mających na celu integrację i wskazanie sposobu spędzania wolnego czasu w sposób wolny od używek. Profilaktyka uzależnienia od narkotyków powinna zmierzać do wytworzenia pozytywnych wzorców w domu rodzinnym. Rodzina powinna stanowić silne oparcie dla młodych osób, zagrożonych niebezpieczeństwami cywilizacyjnymi.

Niniejszy dokument zawiera plan działań w zakresie profilaktyki uzależnień, będących kontynuacją działalności z lat poprzednich i jest zgodny z założeniami:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
2. Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 roku, poz.1956).

Kierunki działania określone w Programie wpisują się w cele i zadania zawarte w projekcie Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021-2030. Program funkcjonuje w kooperacji z uchwalanym corocznie Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy i Miasta Węglińca. Prowadzenie bowiem działań w ramach obu programów niezależnie byłoby niemożliwe ze względu na nierozzerwalny charakter problemów wymienionych w obu dokumentach, ich etiologii i konsekwencji, jakie powodują.

Diagnoza

Ocena problemu narkomanii w Gminie Węglińiec została dokonana w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu oraz badania ankietowego uczniów szkół podstawowych. Ankieta na potrzeby niniejszego badania została opracowana przez Panią Katarzynę Szymczak, pedagoga Szkoły Podstawowej w Węglińcu.

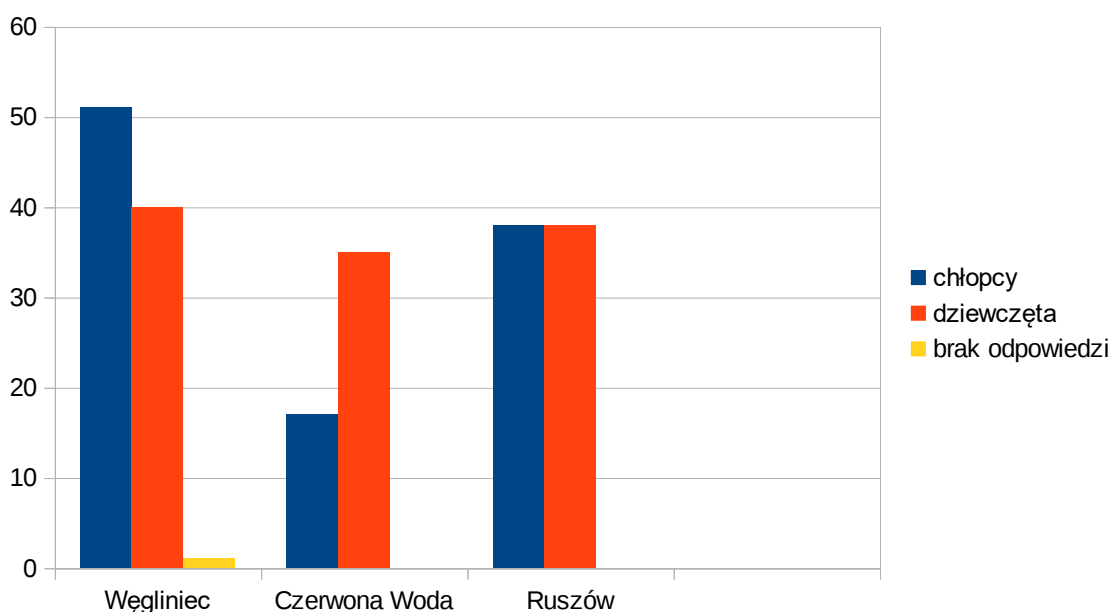
Gminę Węglińiec zamieszkuje 7808, w tym 3831 kobiet i 3977 mężczyzn (stan na dzień 30 września 2021r.). Liczba osób w gminie poniżej 18 roku życia wynosi 1268.

Według danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węglińcu w 2020 r. na 245 osób korzystających ze świadczeń pieniężnych pomocy społecznej 7 osób zmagало się z problemem narkotykowym. W 2021r. (stan na 30.09.2021r.) na 218 osób korzystających z pomocy finansowej ośrodka 5 osób wskazywało problemy narkotykowe jako przyczynę swojej trudnej sytuacji.

Z analizy danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wynika, iż zjawisko narkotyzowania się w rodzinach przemocowych nasila się. W roku 2019 liczba prowadzonych postępowań w ramach procedury Niebieskiej Karty, w których stwierdzono zażywanie środków odurzających to 6 przypadków na 16 prowadzonych postępowań. Natomiast w roku 2020 na 9 prowadzonych postępowań aż 5 spraw dotyczyło uzależnień od narkotyków. W powyższych sprawach osoby narkotyzujące się są sprawcami przemocy domowej.

Z danych zebranych w roku szkolnym 2021/2022 wynika, iż w Gminie Węglińiec adolescenci nie zmagają się z problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych. W ankiecie brało udział 220 uczniów w wieku od 11 do 16 lat z trzech szkół podstawowych : Szkoły Podstawowej w Węglińcu, Szkoły Podstawowej w Ruszowie oraz Szkoły Podstawowej w Czerwonej Wodzie. W Węglińcu wśród respondentów przeważali chłopcy (51 odpowiedzi) z kolei w Czerwonej Wodzie to dziewczynki w większości brały udział w badaniu (35 odpowiedzi). W miejscowości Ruszów brało udział 76 uczniów, z czego połowa z nich to odpowiednio chłopcy i dziewczęta. Przedstawione dane ilustrują wykres nr.1.

Wykres nr 1 Liczba uczniów biorących udział w ankiecie.

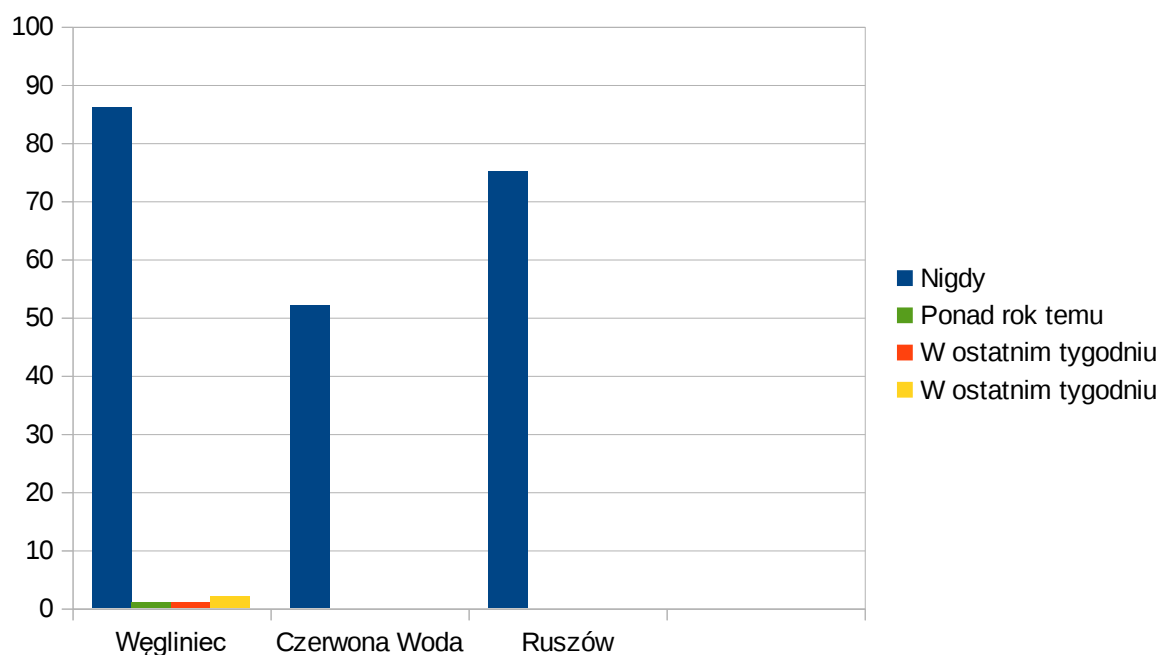

Najwięcej odpowiedzi udzielili uczniowie w wieku od 12 do 14 lat we wszystkich placówkach. Najmniej w wieku od 15 do 16 lat.

Na pytanie: „Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek zażywać narkotyki?” zdecydowana większość respondentów odpowiedziała przecząco. W Węglińcu tylko 4 adolescentów przyznało się do zażywania substancji zakazanych, w Ruszowie były to 2 osoby. Najczęściej zażywaną substancją wśród uczniów jest marihuana (do jej zażywania przyznało się 5 respondentów). Niepokojącym jest fakt, że uczniowie sięgają po tzw. narkotyki twarde, silnie stymulujące układ nerwowy oraz powodujące silne uzależnianie psychiczne i fizyczne (amfetamina i jej pochodna metamfetamina) 4 uczniów. 157 respondentów nie podało odpowiedzi na to pytanie.

Z analizy przeprowadzonych badań wynika, że uczniowie w klasach V-VIII nie spożywają substancji psychostymulujących w ostatnim czasie. Zależność obrazują wykres nr 2.

Wykres nr 2 Kiedy ostatnio zażywałeś narkotyki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiety

Jak widać przeważająca liczba uczniów nie miała dotychczas kontaktu z narkotykami. Z danych zebranych w roku szkolnym 2021/2022 wynika, że pojedyncze jednostki przyznają się do sięgania po środki zaradcze. Ta tendencja dotyczy tylko uczniów z Gminy Węglińiec (4 uczniów).

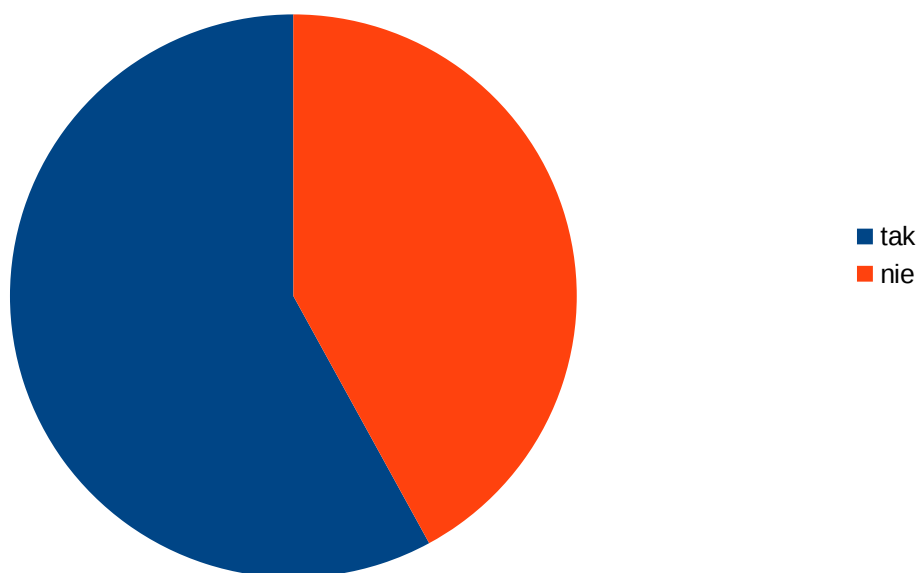
W większości przypadków respondentom nie proponowano używek w postaci narkotyków. W Węglińcu tylko 10 uczniów przyznaje, iż proponowano im kiedykolwiek narkotyki, w Czerwonej Wodzie przyznają się do tego 15 uczniów z kolei w Ruszowie 75. Pomimo, iż w większości przypadków problem toksykomanii jest wręcz niezauważalny badani wskazują, że jest on obecny. Twierdzi tak 49 badanych uczniów spośród 220.

Ankieterzy sądzą, że w ich otoczeniu nie ma osób mających problem narkotykowy. Dane pokazują, że są to pojedyncze jednostki. Największy problem można zauważyć w szkole podstawowej w

Ruszkowie gdzie młodzież wskazała, aż na 18 osób mogących mieć problem z narkotykami z otoczenia adolescentów. Co ciekawe w tej placówce 75 uczniów twierdzi, że nie proponowano im nigdy narkotyków.

Na pytanie czy uważasz, że w Twojej miejscowości jest łatwy dostęp do narkotyków ankietowani w większości odpowiedzieli nie wiem 136 odpowiedzi. 51 osób badanych uważa, że w Gminie występuje problem narkotykowy, z kolei 37 respondentów odpowiedziało przecząco co przedstawia wykres nr 3.

Czy uważasz, że w Twojej miejscowości jest łatwy dostęp do narkotyków

Źródło: Opracowanie własne

Adresaci Programu

Ze względu na specyfikę i szeroki zasięg problemu uzależnień adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Węgliniec, a w szczególności następujące grupy osób:

- dzieci i młodzież szkolna (w tym dzieci ze środowisk zagrożonych uzależnieniami),
- rodziny.

Cele i zadania Programu

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest zmniejszenie skali oraz ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych przez mieszkańców Gminy Węgliniec.

L. p.	Cel operacyjny	Zadanie	Osoba odpowiedzialna	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem	1. Prowadzenie działań informacyjnych dotyczących możliwości otrzymania pomocy specjalistycznej, utrzymanie stałego kontaktu i współpraca z poradnią uzależnień oraz ośrodkami terapeutycznymi 2. Tworzenie grup wsparcia dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem 3. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 4. Utworzenie punktu interwencji kryzysowej 5. Dopuszczenie MGOPS-u w podstawowe materiały, ulotki i broszurki informacyjno-edukacyjne z zakresu przeciwdziałania narkomanii 6. Szkolenia specjalistów-organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów zwiększających kompetencje w zakresie przeciwdziałania narkomanii, pomocy psychologiczno-medycznej, pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi.	MGOPS, Dyrektorzy Szkół, Stowarzyszenia	2022-2023	Liczba osób skierowanych do poradni uzależnień (os) Liczba przeprowadzonych spotkań terapeutycznych (szt) Liczba spraw prowadzonych przez GKRPA (szt.) Liczba osób korzystających z punktu interwencji kryzysowej (os) Liczba zakupionych ulotek i innych materiałów edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii (szt.) Liczba szkoleń, Liczba osób uczestniczących w poszczególnych szkoleniach (os)
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii	Udzielanie porad i pomocy psychologicznej w Punkcie interwencji kryzysowej Prowadzenie zajęć	MGOPS, MGOK, psycholog, konultant punktu	2022-2023	Liczba osób korzystających ze wsparcia i opieki psychologicznej (os)

	pomocy psychospołecznej i prawnej	opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem uzależnień Szkolenie specjalistów - organizowanie i dofinansowanie szkoleń, kursów zwiększających kompetencje w zakresie przeciwdziałania narkomanii, pomocy psychologiczno- medycznej, pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi	interwencji kryzysowej		Liczba dyżurów specjalisty - psychologa Liczba dzieci z rodzin z problemem uzależnień biorących udział w zajęciach świetlicowych Liczba osób-specjalistów korzystających ze szkoleń (os)
3.	Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, w szczególności dla dzieci, młodzieży i rodziców	Prowadzenie w szkołach podstawowych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży	Dyrektorzy szkół	2022-2023	Liczba przeprowadzonych programów Liczba osób biorących udział w zajęciach
		Realizacja autorskich programów z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom	Dyrektorzy szkół	2022-2023	Liczba przeprowadzonych programów Liczba osób biorących udział w zajęciach
		Udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych	Dyrektorzy szkół	2022-2023	Liczba przeprowadzonych programów Liczba osób biorących udział w zajęciach
		Zakup materiałów edukacyjnych, informacyjnych oraz pomocy dydaktycznych do realizacji programów profilaktycznych i profilaktyki środowiskowej	Dyrektorzy szkół	2022-2023	Liczba/Rodzaj zakupionych materiałów
		Wspieranie działań profilaktycznych, polegających na organizowaniu zajęć pozalekcyjnych, sportowych dla dzieci i młodzieży w ramach spędzenia wolnego czasu oraz kształtowanie nawyków związanych ze zdrowym stylem życia	Dyrektorzy szkół MGOK, MGOPS, Stowarzyszenia	2022-2023	Liczba przedsięwzięć Liczba uczestników zajęć (w tym ze środowisk zagrożonych uzależnieniem)
		Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych	MGOPS, Stowarzyszenia	2022-2023	Liczba przedsięwzięć Liczba uczestników

		Upowszechnianie informacji edukacyjnych na temat działań profilaktycznych np. o przeciwdziałaniu używania środków odurzających	MGOPS, GKRPA Dyrektorzy szkół, świetlice	2022-2023	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych
		Organizacja i finansowanie szkoleń dla realizatorów programu oraz grup zawodowych m.in.: psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych lekarzy i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej	MGOPS, GKRPA	2022-2023	Liczba szkoleń Liczba uczestników szkoleń
6.	Pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym przez integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego	Udzielanie pomocy wynikającej z ustawy o pomocy społecznej	MGOPS	2022-2023	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z problemem uzależnienia (os)

Realizatorzy Programu

Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przez miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu przy udziale następujących instytucji:

1. Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu
3. Placówek oświatowych z terenu gminy Węgliniec
4. Placówek służby zdrowia z terenu gminy Węgliniec
5. Komisariatu Policji w Pieńsku
6. Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgorzelcu
7. Zespołu Interdyscyplinarnego ds Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu
8. Innych podmiotów zobligowanych do podejmowania działań z zakresu przeciwdziałania narkomanii
9. Społeczności lokalnej

Monitoring i Ewaluacja

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu.

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą podlegać na systematycznej ocenie osiąganych wskaźników. Wskaźniki realizacji Programu zostały podane przy opisie poszczególnych celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być dane z instytucji i organizacji, które są odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do oceny, czy założenia Programu został osiągnięte będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszego dokumentu. Systematycznie prowadzony monitoring i ewaluacja Strategii dadzą możliwość kontrolowania działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania narkomanii w gminie Węglińcu. Zebrane dzięki nim dane pozwolą również na skuteczniejsze planowanie przyszłych przedsięwzięć.

Źródła finansowania Programu

Program finansowany będzie ze środków własnych Gminy i Miasta Węglińcu w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Podsumowanie

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023 nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże profilaktyka, działalność wychowawcza i informacyjna, ograniczenie dostępności do używek, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania oraz ich usuwania. Nadzór nad realizacją "Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2023" sprawuje Burmistrz Gminy i Miasta Węglińcu.

Jednostką odpowiedzialną za koordynację i realizację zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Węglińcu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu. Rada Gminy Węglińcu otrzyma roczne sprawozdanie z wykonania niniejszego Programu w terminie do dnia 31 marca każdego roku.